

ЗНАЧЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДЕРЖАВІ.

© Т.В. Жибер, 2014

Коли мова йде про економіку експортно-імпоротної діяльності в Україні, здебільшого розглядається рівень конкретного суб'єкта господарювання із торгівельними відносинами за кордоном. Загальнодержавні ж масштаби експорту-імпорту вимірюються за допомогою макроекономічних показників, наприклад, значення платіжного балансу країни. Хоча результати експортно-імпоротної діяльності надзвичайно важливі для державних фінансів України, вони дистанційовані за методиками розрахунку. Тому спостерігається відокремленість бюджетної політики щодо доходів і видатків бюджету держави та державного регулювання експортно-імпорتنних операцій.

Разом з тим, вплив бюджетної політики на експортно-імпорتنу діяльність варто розглядати у трьох площинах:

1. За кластерами. Кластеризація регіонів та окремих галузей, не прив'язаних до географічного розташування (наприклад, вироблення інтелектуального продукту, такого як програмне забезпечення) під силу тільки державі. Створення податкових пільг для регіонів з наукоємними виробництвами, перенаправлення та концентрація інвестицій через державний та місцеві бюджети, в тому числі за умови жадливої економічної ситуації на сьогодні, забезпечить державні гарантії для інвесторів та дозволить підвищити їх довіру.

2. Зональність виробництва також варто спрямовувати за територіями. Це стосується, насамперед, галузі міжнародного туризму (Україна як приймаюча сторона). Відмінність від кластеризації полягатиме у однорідності суб'єктів господарювання та способів їхньої діяльності. Держава повинна залучити кредити від міжнародних організацій перенаправляти у такі перспективно прибуткові напрямки, які б мали тенденцію до подальшої окупності та повернення позичених коштів.

3. Однорідні суб'єкти господарювання у країні. Критерії їх груп не повинні залежати від території розміщення, а тільки від способу діяльності, розміру та перспектив розвитку. Саме держава за допомогою законодавства, податкових преференцій, цільових дешевих кредитів повинна створити невеликим підприємствам умови до здорової конкуренції, допомогти їм об'єднатися, не втрачаючи власну самобутність, як це відбувається, наприклад, із фермерами в ЄС. Такі об'єднання сільськогосподарських виробників не потребують кількох посередників для збуту своєї продукції переробним підприємствам за кордон. Таким чином, не страждає споживач продукції від невиправдано високих цін, а виробники – від нечесної конкуренції, що змушує їх знижувати ціни. Оскільки у нашій країні перспективи торгівлі з ЄС, то питання створення і посилення груп невеликих суб'єктів господарювання-виробників із своїми конкурентноздатними товарами для європейського ринку дуже актуальне. Такими товарами можуть бути автентичні українські одяг, посуд, вироби з природних матеріалів тощо.

При повному переході до складання і виконання державного бюджету за бюджетними програмами з урахуванням державних програм, а також при активних спробах запровадити програми на місцевому рівні, такий інструмент державного впливу може значно покращити експортно-імпорتنу діяльність окремих регіонів. Оскільки у перспективі значну частину надходжень до бюджету України будуть складати позики від інших країн, то нам варто посилювати експортно-орієнтовані галузі за рахунок цих позик. І варто рахувати бюджетні видатки не тільки в залежності від чисельності населення, а і обирати пріоритети їх майбутньої економічної ефективності, в тому числі експортно-імпорتنних операцій.